

Õiguskantsler

Hr Olav Avarsalu
Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee

Teie nr

Meie 12.11.2021 nr 7-4/211088/2107860

Põlva Vallavalitsus
info@polva.ee

Soovitus Vana-Koiola järve puudutavate keskkonnaotsuste kohta

Austatud Olav Avarsalu
Austatud vallavanem

Õiguskantslerile esitati avaldus, milles paluti uurida Põlva valla ja Keskkonnaameti tegevust seoses vallale kuuluvast hooldekodust Vana-Koiola järve suunatud heitveega.

Avaldaja oli mures, sest järve seisund on halvenenud ning see kahjustab heaolu ja elukeskkonda. Kuna heitvee üldfosfori- ja üldlämmastikusisaldusele pole keskkonnaloas piirnorme seatud, ei tähenda ka nende kõrge sisaldus loa nõuete rikkumist. Heitvees on üldjuhul jäänud lubatu piiresse nende ainete sisaldus, millele piirnormid on seatud, kuid on esinenud ka rikkumisi. Avaldajal tekkis küsimus, kas väiksesse järve heitvee juhtimine on õiguspärane ning miks pole keskkonnaloas kehtestatud näiteks heitvee üldfosfori- ja üldlämmastikusisalduse piirväärtusi. Samuti tekitas küsimusi Keskkonnaameti tava teatada hooldekodule järelevalvest mitu päeva ette.

Õiguskantsleri nõunik tegi 04.08.2021 hooldekodusse ette teatamata kontrollkäigu ning ekspert võttis heitveeproovid, mida analüüsiti kahes laboris. Nendes proovides jäid ained, mille sisaldusele on seatud piirnorm, lubatu piiresse. Heitvee üldfosforisisaldus oli aga suhteliselt kõrge, sõltuvalt laborist 2,8 mg/l ja 3,13 mg/l.

2021. aasta suvel on nii Keskkonnaamet kui ka Põlva vald hooldekodu heitveepuhastiga aktiivselt tegelenud ning sellest võib järeldada, et puhastit on võimalik järjepideva hooldamisega ja järelevalvega kasutada nii, et sellest väljuv heitvesi vastaks nõuetele.

Palun Keskkonnaametil Vana-Koiola järve ja ka teiste sarnaste veekogude kasutamise ja kaitse korraldamisel hea halduse tava järgimiseks edaspidi:

- 1) enne keskkonnaloa andmist välja selgitada suublaks oleva järve seisund ning kehtestada keskkonnaloa nõuded suubla seisundit arvestades – sellist lähenemist nõuab [haldusmenetluses seaduses](#) sätestatud uurimispõhimõte;
- 2) kaaluda võimalust, et järelevalve käigus veeproovi võtmisest ei teatata keskkonnaloa omajat mitu päeva ette. Õiguskantsler teeb näiteks järelevalvet valdavalt ette teatamata kontrollkäikudega. See tähendab, et kontrollitavat teavitatakse paar tundi enne kontrollkäiku või alles kohale jõudes.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

- 3) põhjendada keskkonnaloas tehtud otsustusi arusaadavalt, kõnealuse juhtumi kontekstis tähendaks see muuhulgas põhjendust, miks mõnedele saastavatele ainetele on piirväärtused jäetud seadmata ning kas sellistel tingimustel loa andmine võib halvendada järve seisundit.

Palun Põlva vallal jätkata hooldekodu heitveepuhasti hooldamist viisil, mis tagab selle nõuetekohase töö, ning täita [keskkonnaseadustiku üldosa seaduses](#) (KeÜS) sätestatud keskkonnakaitse põhikohustusi. Vajadusel saab ja tuleb selle kohta nõu küsida Keskkonnaameti spetsialistidelt või palgata vajalike eriteadmistega isik. Põlva vald kui kohalik omavalitsus ja ka hooldekodu pidaja vastutab selle eest, et Vana-Koiola järv vastaks igäihe tervise- ja heaoluvajadustele vastava keskkonna tingimustele, millega inimestel on oluline puutumus (KeÜS § 23).

Palun andke hiljemalt 06.12.2021. a teada, mida kavatsete soovitude järgimiseks teha.

Vana-Koiola järve heitveesuublana kasutamine

1. Vana-Koiola järv on väike (7,1 ha), kuid sügav (suurim sügavus 13,2 meetrit, keskmine sügavus 5 meetrit). Hooldekodu asub järve kaldal ning selle heitvesi väljub puhastist järve vahetus läheduses. Hooldekodu kuulub Põlva vallale ning hoone ehitati hooldekoduks ümber 2013. aastal.

2. Algselt hooldekodul heitvee järve juhtimiseks luba puudus. Selle tõttu algatas Keskkonnainspeksioon 28.04.2015 vääriteomenetluse. Suured probleemid puhastiga jätkusid ka 2016. aastal. 28.09.2016 kirjutas Keskkonnaamet toonasele hooldekodu pidajale Laheda vallale, et reoveepuhasti ei tööta nõuetekohaselt ning 31.05.2016 võetud proov näitab puhasti väljavoolus sisuliselt reovee parameetritele vastavat reostust (nt biokeemiline hapnikutarve (BHT₇) 350 mgO₂/l, keemiline hapnikutarve (KHT) 580 mg/l, heljum 250 mg/l, üldlämmastik 57 mg/l ja üldfosfor 12 mg/l).

3. Keskkonnaamet andis 29.05.2017 hooldekodule keskkonnaloa vee erikasutuseks ja Vana-Koiola järve suublana kasutamiseks. Keskkonnaloa menetluses juhtisid kohalikud elanikud tähelepanu sellele, et seni oli heitvett veekogusse juhitud ilma loata. Menetlusse kaasatud isikud loa eelnõu kohta (lähtudes 29.05.2017 korraldusest nr 1-3/17/1405 – edaspidi korraldus) ettepanekuid ega arvamusi ei esitanud. Korraldusest ei selgu siiski, keda menetlusse kaasati ja mille kohta arvamust küsiti.

4. Korraldusest ei nähtu, et keskkonnaloa menetluses oleks püütud selgeks teha Vana-Koiola järve seisundit ning et oleks hinnatud, kas järve üldse võib heitvett juhtida. Korralduses on põhjendatud keskkonnamõju hindamata jätmist sellega, et niisuguse tegevuse juures ei ole keskkonnamõju hindamise menetluse algatamine kohustuslik. On märgitud, et loa andja ei pea vajalikuks ka keskkonnamõjude eelhindamist. Korralduses on nenditud, et reostusnäitajate piirväärtused sõltuvad reovee liigist, reoveekogumisala orgaanilisest reostuskoormusest ja suubla seisundist. Samas pole korralduses kirjeldatud suubla seisundit ning puudub ka mistahes muu allikas, mis viitaks sellele, et Vana-Koiola järve seisundit oleks püütud enne loa andmist välja uurida. Sellele vaatamata anti luba välja nii-öelda tavatingimustel ning loas ei kehtestatud nõudeid, mis viitaksid, et loaga püütakse leida lahendust just konkreetsele olukorrale. Korralduses ei selgitatud, kas mõne eritingimuse kehtestamist üldse kaaluti ja kui kaaluti, siis miks jäeti see ikkagi kehtestamata.

5. Eelnevast lähtudes soovitatakse Keskkonnaametil edaspidi enne keskkonnaloa andmist esmalt välja selgitada suubla seisund, kui teadmised selle kohta on puudulikud. Enne järve seisundi väljaselgitamist ei tea keegi, kas ja millisel määral heitvee järve juhtimine järve seisundit mõjutab.

Seetõttu pole ka kindlust, kas järve tohib kasutada heitveesuublanana. Vajalike veeuringute tegemine nõuab küll ressursse, kuid veelgi rohkem kulub raha ja aega veekogu seisundi hilisemale parandamisele, kui see üldse võimalik on. Olulise tähendusega asjaolude väljaselgitamise kohustus on Keskkonnaametil ka haldusmenetluse põhimõtete kohaselt ([haldusmenetluse seadus](#) § 6), kuna vastasel juhul ei ole võimalik teha läbikaalutud ja konkreetse juhtumi asjaoludest lähtuvat otsust.

Vana-Koiola järve seisundi uurimine

6. Teadaolevalt ei ole riik ega vald Vana-Koiola järve seisundit viimastel aastatel põhjalikumalt uurinud. Loa omajale pole pandud ka kohustust teha suubla ehk järve olukorra üle pidevalt seiret.

7. [Veesaaduse](#) (VeeS) § 56 lõike 2 järgi võetakse pinnavee seisundi hindamisel arvesse vastavust kvaliteedi piirväärtustele või muude kvaliteedinäitajatele, mis on kehtestatud vee kasutuse eripärast lähtuvalt või pinnaveekogumiga hõlmamata veekogu elustiku kaitseks. Vana-Koiola järv ei ole hõlmatud pinnaveekogumiga. VeeS § 32 lõikest 1 tuleneb, et säilitama peab ka pinnaveekogumiga hõlmamata veekogu hea seisundi. Pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude seisund on hea, kui veeproovide tulemused ei ületata [VeeS § 76 lõike 1 alusel kehtestatud kvaliteedi piirväärtusi](#) (edaspidi määrus nr 28) ning veekogu vastab [VeeS § 61 lõike 4 alusel kehtestatud kvaliteedinäitajate väärtustele \(edaspidi määrus nr 19\)](#). Seega tuleb teha uuringud, mis annavad teavet määruses nr 28 ja määruses nr 19 sätestatud kriteeriumide täitmise kohta.

8. Määrus nr 28 sätestab prioriteetsete ainete ja prioriteetsete ohtlike ainete nimekirja ning nende kvaliteedi piirväärtused. Puudub teave, et Vana-Koiola järvest oleks määruses nr 28 nimetatud aineid otsitud. 22.03.2017 analüüsi hooldekodu heitvee arseeni-, kaadmiumi-, kroomi-, nikli-, plii-, tsingi-, vase- ja elavhõbedasisaldust¹, kuid need proovide analüüsi tulemused ei ole määruse nr 28 rakendamiseks relevantid, kuna määrus nr 28 ei sätesta nõudeid heitveele. Seega ei saa määrust nr 28 praegu Vana-Koiola järve seisundi hindamiseks rakendada, selles määruses käsitletud aineid ei ole teadaolevalt järvest otsitud. Järve seisundi hindamist ei asenda heitvees sisalduvate ainete hindamine, vajalikud on mõlemad, kuivõrd eriti väikese järve ja pikaajalise reostuse korral võib järve seisund halveneda ka siis, kui heitveega satub sinna aineid, mille sisaldusele heitvees ei ole piinormi seatud või mille sisaldus heitvees vastab küll normile, kuid on hakanud ikkagi järve kahjustama.

9. Määruse nr 19 § 46 lõike 2 järgi võimaldab pinnaveekogumiga hõlmamata järvevesi elustiku piisavat kaitset ja see tunnistatakse füüsikalis-keemiliste kvaliteedinäitajate järgi heaks, kui: vegetatsiooniperioodil vastavad järvevee pH, vee üldläämmastikuisaldus, vee üldfosforisisaldus ja vee läbipaistvus määruse lisas 5 pinnaveekogumiga hõlmamata järvele kõige sarnasema maismaa seisuveekogumi veekogutüübi hea seisundi väärtustele; vee füüsikalis-keemilised kvaliteedinäitajad, sh hapnikuisaldus, ei takista järves ega sellega seotud veekogudes loodusobjektide, sealhulgas tundlike liikide kaitset.

10. Keskkonnaameti operatiivseire käigus võeti analüüsid järvest 28.09.2017 ja 16.06.2021. Oluline on märkida, et 2017. aasta suublaseire tehti pärast vee erikasutusloa andmist, mistõttu ei saanud selle tulemused enam kuidagi mõjutada loa andmise otsust. Tulemustest nähtub, et järve seisund oli 2021. aastal kesine (pH 7,9 ja üldläämmastikku 0,71 mg/l). Üldfosfori näitaja 0,046 mg/l viitab koguni vee halvale seisundiklassile. Kui võrrelda 2021. seire tulemusi 2017. aastal tehtud ühekordse suublaseire tulemustega, siis selgub, et üldläämmastiku näitaja oli juba 2017. aastal 0,79 mg/l ehk järve seisund oli kesine. Üldfosfori näitaja osas oli 2017. aastal olukord veidi parem. Siis

¹ 2017. a proovivõtu tulemused vastasid nimetatud ainete toonastele heitveele kehtestatud piirväärtustele.

vastas üldfosfori näit 0,032 mg/l samuti seisundiklassile „kesine“, mis on ühe kvaliteediklassi võrra parem tulemus kui 2021. aastal. Möödunud aastate vältel on seega üldfosfori sisaldus järvevees suurenenud. Mõistagi ei piisa üksikutest proovivõtmistest aastate vältel selleks, et hinnata järve seisundit terviklikult.

11. Järvevee seisundi teadasaamiseks tellis 2021. aasta suvel põhjalikuma ühekordse uuringu eraisik. Selle uuringu käigus analüüsiti veekogu eri sügavustest võetud proove ning lisaks vee keemilisele kvaliteedile uuriti teatud ulatuses ka fütoplanktoni.

12. Vana-Koiola järv kuulub määruse nr 19 mõistes veekogutüüpi S5 ehk see on pehme veega heledaveeline järv. Uuringu järeldustes on öeldud järgmist: „Vana-Koiola ühekordsete vee omaduste ja fütoplanktoni vaatluste alusel on veekogu halvas seisundis. Vajalikud oleksid kompleksed seisundi uuringud. Järv paistab veel siiski toimivat piiripealses olukorras. Koormuse lisamisel toimuvad pöördumatud muutused ja veekogu ei talu enam survetegureid“.

13. Uuringust selgub ka, et määruse nr 19 § 46 lõikes 2 nimetatud kriteeriumidest lähtudes ei saa pidada järve seisundit heaks. Vee läbipaistvuseks on uuringus märgitud 2,8 meetrit, mis tähendab, et see on kesine. Järvevee pH on veekogu ülemistes kihtides vahemikus 7,6–10,6, mis määruse nr 19 järgi vastab kvaliteediklassile „kesine“ kuni „väga halb“. Üldläämmastiku ja üldfosfori sisaldus vees viitavad kesisele või halvale kvaliteediklassile. Fütoplanktoni koondindeks on hüppekihis kesine ja põhjakihis väga halb. Ka muud näitajad (koosluse hinnang, ühtluse indeks) on head või väga head vaid pinnakihis ning need näitajad sügavamal viitavad kesisele või halvale seisundile.

14. Ühekordse uuringu põhjal ei saa veel teha lõplikke järeldusi ning järve tuleb edasi uurida. Mõistagi tekib küsimus, kes peab vajalikud uuringud tegema ning kulud kandma. VeeS § 236 lõike 2 kohaselt on veeuuring vee, vee-elustiku, veekogu põhjasette, pinnase ja reoveesette ning naftasaaduste ja muude saastavate ainete proovi võtmine ja analüüsimine veeseisundi hindamise, saastatuse kindlakstegemise, veeloa taotluse ja selle lisade kontrollimise, veeloa omaja üle tehtava kontrollseire, keskkonnatasu arvutamise ning veeloga nõutava omaseire eesmärgil. Veeuuringut, mille järele tekib vajadus vee või pinnase saastatuse tõttu, rahastab saastaja (VeeS § 241).

15. Kui veeuuring on vajalik selleks, et hinnata, kas veeloga lubatud tegevus võib kahjustada veeseaduse eesmärkide saavutamist Vana-Koiola järve suhtes, siis tuleb uuringu eest tasuda (lähtudes VeeS §-st 241) Põlva vallal kui hooldekodu pidajal. Kui saastajaid on mitu, siis saab kulud nende vahel ära jagada.

16. Palun Põlva vallal ja Keskkonnaametil teha koostööd ja korraldada asjakohased uuringud, et saaks hinnata veekogu seisundit ja seisundi halvenemise põhjuseid. Keskkonnaamet vajab järve seisundi kohta teavet selleks, et otsustada keskkonnaloa muutmise vajaduse üle. Laiemalt võttes peaks nii Põlva vald kui ka Keskkonnaamet olema huvitatud selles, et riigil ja avalikkusel oleks järve seisundi kohta asjakohane teave ning et rakendataks kõiki vajalikke abinõusid selleks, et järve seisundit parandada.

Proovide analüüsi tulemused

17. Loa kohaselt tuleb hooldekodul teha omaseiret. See tähendab, et II ja IV kvartalis tuleb võtta heitveest proovid ja nii kontrollida, kas heitvesi vastab loa nõuetele. Teadaolevalt on seda tehtud ning enamasti on proovid vastanud loa nõuetele.

18. Kui uurida proovide analüüsi tulemusi lähemalt, siis torkab silma, et heitvee üldfosforisisaldus on olnud mitmel korral kõrge või väga kõrge (eriti 2017–2019) ja seda isegi siis, kui muud näitajad on vastanud loa nõuetele. Näiteks 28.09.2017 võetud proovis oli üldfosfori sisaldus heitvees 10 mg/l. 31.10.2017 omaseire tulemustest selgub, et üldfosfori sisaldus vees oli 9,9 mg/l, KHT oli 200 mg/l, BHT 54 mg/l ja HEL 65 mg/l. Seejuures on samal päeval võetud reoveeproovi üldfosfori näitaja 9,6 mg/l ehk puhastisse läks justkui väiksema fosforisisaldusega reovesi, kui oli sealt väljunud heitvesi. Üldfosfori näitaja on olnud kõrge ka mitmel korral hiljem, näiteks 04.06.2019 oli see 12 mg/l ja 26.06.2019 oli näitaja 10 mg/l.

19. Kuivõrd vee üldfosforisisaldusele ei ole keskkonnaloas piirväärtust seatud, on puhasti kasutaja tegevus justkui vastanud kõigile nõuetele. Vaatamata sellele on viidatud üldfosfori näitajad siiski kõrged, suuremate puhastite puhul võib üldfosfori näitaja heitvees olla 0,5–2 mg/l ehk mitu korda madalam. Oluline on ka see, et 2021. aasta juunis tehtud uuringust nähtub, et üldlämmastiku ja üldfosfori sisaldus järvevees viitavad Vana-Koiola järve kesisele või halvale seisundiklassile. Seetõttu ei saa ignoreerida ka loaga normeerimata saasteainete kontsentratsioone heitvees, mida juhitakse järve.

20. Õiguskantsleri nõunik tutvus kontrollkäigu ajal ka heitveepuhasti hooldamise päevikuga. Päevik hõlmas ajavahemikku 2019. aasta algusest kuni 2021. aasta kontrollkäiguni. Päevikust nähtub, et 2019. aastal on puhasti töös olnud arvukalt tõrkeid. Muda on välja veetud vahel isegi kaks korda kuus, puhasti bakterite seisundit iseloomustatakse päevikus sageli sõnaga „surnud“ või „must“.

21. Proove võeti 2019. aastal neli korda. Kaks korda võttis proove Keskkonnaamet ja kahel korral oli tegemist omaseirega. Proovide analüüsi tulemustest nähtub, et heitvee üldfosforisisaldus oli kõrge kolme proovivõtu ajal. Omaseirele eelnes mõlemal korral puhasti hooldus. Selle mõju proovivõtu tulemustele on mitmeti tõlgendatav. Puhasti hooldamine või muda väljavedu vaid mõni päev enne proovi võtmist võib viidata sellele, et puhasti tavapärane töötsükkel ei ole proovivõtu ajal veel taastunud ning tulemused on seetõttu oodatust erinevad, samuti võib see tekitada kahtluse, et puhasti hooldusega püüti saavutada häid analüüside tulemusi.

Proovivõtu kuupäev	Proovivõtja	Tulemused, mis ei vasta nõuetele või on loas normeerimata, kuid kõrged	Märkused puhasti kohta peetud päevikust
09.05.2019	Keskkonnaamet	HEL 36 mg/l P _{üld} 8,3 mg/l N _{üld} 56 mg/l	30.04.2019 puhasti hooldus
04.06.2019	omaseire	HEL 130 mg/l BHT ₇ 41 mgO ₂ /l P _{üld} 12 mg/l N _{üld} 67 mg/l	30.05.2019 puhasti hooldus
26.06.2019	Keskkonnainspeksioon	BHT ₇ 41 mgO ₂ /l HEL 64 mg/l P _{üld} 10 mg/l N _{üld} 64 mg/l	17.06.2019 väljavedu, must
06.11.2019	omaseire	Kõik näitajad olid korras	31.10.2019 muda väljavedu, bakter oli must

22. Seetõttu kahjustab keskkonnajärelevalvet mistahes kahtlus, et tulemusi püütakse mõjutada. Seejuures ei olegi esmatahtis, kas mõjutamise tõttu tulemused paranevad või halvenevad. Järelevalves on riigil oluline kaitsta ka enda võimalusi saada ülevaade puutumata ja kellegi poolt mõjutamata olukorrast. Mõjutamise võimalused on olemas, kui isik, kelle suhtes tehakse järelevalvet, on kontrollkäigust eelnevalt teadlik.

23. Soovitan Keskkonnaametil võimaluse korral teha keskkonnajärelevalvet ette teatamata. Ette teatamata kontroll võib tähendada ka seda, et puhasti käitajat teavitatakse järelevalvest näiteks mõned tunnid ette. See tagab, et objektile on olemas juurdepääs, kuid olulisi ümberkorraldusi ei jõuta selle ajaga teha ning käitise võetud proovid võiksid kajastada käitise tegelikku olukorda.

Keskkonnaloa nõuded

24. Keskkonnaloa nõuded kujundatakse üksikjuhtumist lähtudes. See tähendab, et Keskkonnaamet peab kaaluma, millised abinõud on konkreetset juhul asjakohased: näiteks määratakse üksikjuhtumist lähtudes loas seirenõuded (VeeS § 193).

26. Põlva Vallavalitsusele antud loas on määratud väljalasu seire nõuded: reovett tuleb seirata üks kord aastas IV kvartalis, heitvett kaks korda aastas II ja IV kvartalis. Korralduse punktis 2.2 on märgitud, et „loaga kehtestatakse suublasse juhitava heitvee reostusnäitajate piirväärtused ja seirenõuded. Lisanduvad meetmed, mis aitavad vähendada vee erikasutuse mõju põhjaveekihile ja heitvee suublale, ning teabe esitamise nõuded vee erikasutusloa andjale“.

27. Suubla seirele pole loas kehtestatud mingeid nõudeid. Korralduses pole ka põhjendatud, miks suubla seirenõudeid pole kehtestatud. Samuti pole selge, mida on mõeldud meetmetena, mis aitavad vähendada vee erikasutuse mõju suublale, kuivõrd vastavaid meetmeid loas ei nimetata. Hea halduse põhimõtte järgimiseks ja vastavalt haldusmenetluse seaduse §-le 56 tuleb vastavad kaalutlused esitada korralduses. Ühtlasi on sel viisil võimalik korraldust koostaval ametnikul kontrollida, kas kõik sisuliselt olulised küsimused, mida loas ja loamenetluses tuleb hõlmata, on korralduses ka tegelikult käsitletud. Nii saab vältida seda, et korralduses küll nimetatakse mingeid lisanduvaid meetmeid, mis peaks aitama vähendada tegevuse mõju suublale, kuid tegelikult mingeid meetmeid loas ega korralduses ei käsitleta.

28. Hea halduse tavaga ei ole kooskõlas korralduse punktis 2.2 esitatud viide, et „olulisemad keskkonnavalused kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel“. Selline viide on sedavõrd umbmäärane, et ei võimalda loa omajal aru saada, milliseid nõudeid on silmas peetud.

29. Keskkonnaloa andmisel pole põhjust pidada ülemääraseks loa andja selgitust, kas antud juhul on järgitud VeeS § 127, mis keelab juhtida heitvett pinnasesse ja veekogusse veehaarde sanitaarkaitsealal ja kuni 50 meetrit väljaspool veehaarde sanitaarkaitseala. Hooldekodu vahetus läheduses asub puurkaev PRK0011036, mille sanitaarkaitseala ulatus on [keskkonnaregistri](#) andmetel 50 meetrit. Kui keskkonnaregistrisse kantud sanitaarkaitseala ulatus on õige, siis ei ole välistatud, et heitvett juhitakse järve 50 meetri ulatuses veehaarde sanitaarkaitsealast. Keskkonnaamet peab selle asjaolu loamenetluse käigus niikuinii välja selgitama, mistõttu tuleks selle kohta kogutud teave ja tehtud järeldus kirja panna ka loa andmise korraldusse. See informatsioon on asjassepuutuva puurkaevu vett kasutavatele inimestele oluline.

30. Selgitamist vajaks ka tegevuse vastavus VeeS § 128 lõikele 2. VeeS § 128 lõike 2 kohaselt peab heitvee väljalaskeava olema supluskohast vähemalt 200 meetri kaugusel. Visuaalse

kohapealse vaatluse põhjal võib öelda, et praegu on vähemalt üks suplemiseks kasutatav purdega koht heitvee väljalaskeavale lähemal kui 200 meetrit.

Puhasti hooldamine ja loa omaja vastutus keskkonnavalaste õiguste tagamisel

31. Puhasti hooldamise päevikust nähtub, et on olnud perioode, kui puhasti töös on olnud tihti häireid. Puhastis on saastust kõrvaldavad bakterid hävinud ning seetõttu pole puhasti alati töötanud nõutava tõhususega. Põlva vallal kui keskkonnavaloa omajal tuleb tagada puhasti katkestusteta ja tõhus töö. Vajaduse korral tuleb selleks nõu küsida Keskkonnaameti spetsialistidelt või kaasata muid eksperte. Põlva vallal on vajalike teadmiste omandamise kohustus lähtudes KeÜS §-st 15.

32. Põlva vald vastutab nii keskkonnavaloa omajana kui ka kohaliku omavalitsuse üksusena selle eest, et vald järgiks hoolsuskohustust ja rakendaks meetmeid oma tegevuse või tegevusetusega põhjustatava keskkonnahäiringu vähendamiseks niivõrd, kuivõrd seda on mõistlik eeldada (KeÜS § 14).

33. KeÜS § 23 näeb ette, et igapähele on õigus tervise- ja heaoluvajadustele vastavale keskkonnale, millega inimesel on oluline puutumus. Oluline puutumus on isikul, kes viibib tihti mõjutatud keskkonnas, kasutab sageli mõjutatud loodusvara või kellel on muul põhjusel eriline seos mõjutatud keskkonnaga.

34. Selle õiguse tagamiseks on õigus nõuda haldusorganilt keskkonna säästmist ning mõistlike meetmete võtmist, et tagada keskkonna vastavus tervise- ja heaoluvajadustele. Praegusel juhul vastutab selle õiguse tagamise eest vahetult ka Põlva vald, kuivõrd vald on nii häiringu põhjustanud hooldekodu omanik kui ka omavalitsusüksus, mille elanike keskkonnavalased õigused tuleb tagada.

35. KeÜS § 23 lõikes 4 on kirjas ka see, et hinnates keskkonna vastavust tervise- ja heaoluvajadustele, võetakse arvesse teiste isikute õigusi, avalikke huve ja piirkonna eripära. Keskkonna mittevastavust tervise- ja heaoluvajadustele eeldatakse juhul, kui on ületatud keskkonna kvaliteedi piirväärtus. Eelnevalt käsitletud uuringust ja ka Keskkonnaameti kahest järve puudutavast proovivõtust on näha, et Vana-Koiola järve vesi on keemilisi kvaliteedinäitajaid arvestades kehvasti seisundis ning sellest lähtudes ei pruugi keskkond vastata tervise- ja heaoluvajadustele.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: avaldaja, Keskkonnaministeerium

Evelin Lopman 693 8431
Evelin.Lopman@oiguskantsler.ee